

TOIMINTASUUNNITELMA VUODELLE 2020

EAPN-Fin – Suomen köyhyyden vastainen verkosto – on avoin toimintafoorumi köyhyyttä ja syrjäytymistä vastaan toimiville järjestöille, ryhmille ja kansalaisille. Verkosto on perustettu 1994. Siihen kuuluu 55 järjestöä tai muuta yhteisöä. EAPN-Fin on Euroopan köyhyyden vastaisen verkoston EAPN:n (The European Anti-Poverty Network) jäsen.

EAPN-Fin on perustettu parantamaan köyhyydessä elävien, syrjäytyneiden ja syrjäytymisuhassa olevien asemaa ja edistämään sosiaalisia oikeuksia, perusturvaa, hyvinvointia sekä itsenäistä suoriutumista. Verkoston tavoitteena on

- tukea köyhyyden ja syrjäytymisen vastaista toimintaa paikallisesti, alueellisesti, valtakunnallisesti ja kansainvälisesti sekä edistää eri toimijoiden välistä yhteistyötä
- tuoda esiin köyhien ja syrjäytyneiden oma ääni sekä lisätä päättäjien ja kansalaisten ymmärrystä köyhyyden syistä ja seurauksista
- toimia Suomen ja Euroopan unionin välisen sosiaalipoliittisen keskustelun ja vuorovaikutuksen edistäjänä.

Vuonna 2020 toimintaa suuntaavat seuraavat kaksi painopistettä:

Köyhyyttä kokeneiden äänen vahvistaminen

- Kansallisen köyhyyttä kokeneiden kuulemistapahtuman järjestäminen

Sosiaaliturvan kokonaisuudistukseen vaikuttaminen

- Pidetään esillä erityisesti perusturvan riittävää tasoa, lapsiperheköyhyyden vähentämistä ja asiakasmaksujen kohtuullista tasoa
- Tuodaan keskusteluun ongelmakohtia ja ratkaisuehdotuksia järjestöjen ja köyhyyttä kokeneiden ihmisten näkökulmasta

1. VERKOSTON VAHVISTAMINEN

Verkoston tärkein voimavara ovat jäsenyhteisöt. Kutsumme avoimesti lisää jäseniä mukaan toimintaan. Toiminnassa keskitytään kuulemaan, tukemaan ja vahvistamaan jäsenten köyhyyden vastaista toimintaa. Vuoden aikana pyritään löytämään uusia keinoja osallistaa jäseniä enemmän verkoston toimintaan, esimerkiksi järjestämällä teema-aamukahveja tai muita jäsenkeskustelutilaisuuksia.

Viestinnän vahvistaminen

Verkoston näkyvyyden lisäämiseksi ja viestinnän vahvistamiseksi laaditaan **viestintäsuunnitelma**. EAPN-Finin **verkkosivuja**, **Facebook-sivuja** ja **Twitter-tiliä** päivitetään aktiivisesti. Työryhmät tuottavat materiaalia verkkosivuille. Sähköinen **uutiskirje** lähetetään vähintään kuusi kertaa vuodessa ja sen voi tilata verkkosivuilta kuka tahansa verkostosta kiinnostunut. Jäseniä kannustetaan lähettämään tietoa omista köyhyyden vastaisista toimistaan välitettäväksi EAPN-Finin verkkosivuille ja uutiskirjeeseen.

Kansainvälinen toiminta

EAPN-Fin on yksi 32 kansallisesta EAPN:n (**The European Anti-Poverty Network**) verkostojäsenestä. EAPN-Finin, kuten koko eurooppalaisen verkoston tavoitteena on vaikuttaa siihen, että köyhyys- ja osallisuuskäsitteet otetaan EU:ssa huomioon tasaveroisesti talouspolitiikan rinnalla. EAPN-Fin välittää tietoa Suomen köyhyytilanteesta ja sen haasteista EAPN:lle ja unionitasolle. EAPN-Fin levittää kansallisella tasolla tietoa EAPN:n ja unionin köyhyyden vastaisesta toiminnasta ja sen keskeisistä haasteista.

EAPN-Fin osallistuu aktiivisesti EAPN:n toimintaan ja toimielimiin. EAPN-Finin edustaja ExCossa (**Executive Committee**) valitaan yleiskokouksen 2019 jälkeen. Edustaja EUISG-työryhmässä (**EU Inclusion Strategies Group**) on Anna Järvinen. EXCO ja EUISG kokoontuvat vuoden aikana kolme kertaa. Lisäksi osallistutaan **EAPN:n politiikkaseminaariin, yleiskokoukseen ja eurooppalaiseen köyhyyttä kokeneiden PeP-tapaamiseen** sekä mahdollisuuksien mukaan muihin relevantteihin EU-tason tapahtumiin (mm. EU:n **Annual Convention of Inclusive Growth** -konferenssi). **EAPN Pohjoismaisten verkostojen yhteistyötä** on viritelty vuoden 2019 loppupuolella. Jos yhteistyö jatkuu, osallistutaan siihen mahdollisuuksien mukaan.

2. VAIKUTTAMISTYÖN VAHVISTAMINEN

EAPN-Fin seuraa yhteiskuntapolitiikan vaikutuksia köyhyyteen ja perus- ja ihmisoikeuksien toteutumiseen Suomessa. Verkoston vaikuttamistyön kannalta tärkeä teema on **sosiaaliturvan kokonaisuudistus**. Verkosto tuo keskusteluun etuusjärjestelmän ongelmakohtia ja ratkaisuehdotuksia järjestöjen ja köyhyyttä kokeneiden ihmisten näkökulmasta. Keskeisiä vaikuttamiskohteita ovat muun muassa perusturvan taso, lapsiperheköyhyyden vähentäminen sekä asiakasmaksujen kehitys ja asiakasmaksulain uudistus. Verkosto seuraa hallitusohjelmaan aihepiiristä kirjattujen tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemistä sekä parlamentaarisen komitean ja mahdollisesti perustettavien alatyöryhmien työtä. Vaikuttamistyötä tehdään muun muassa lähestymällä päättäjiä EAPN-Finin materiaalin avulla, järjestämällä tapahtumia ja viestimällä näkökulmistamme. Päivitetään vuosittain Köyhyytsvahti ja Sosiaaliturvan tarkistuslista. Yhteistyössä **eduskunnan köyhyyshyöryhmän kanssa** järjestetään erilaisia tilaisuuksia aihepiiriin liittyvistä teemoista.

Muita seurattavia asioita ovat muun muassa lapsiperheköyhyys ja ylisukupolvisen huono-osaisuuden sekä eriarvoisuuden kehitys, sote-uudistus ja huono-osaisten palvelut, asunnottomuus, velkaongelmat, työttömyys ja leipäjonojen kehitys sekä ruokajakelutoiminta. Kaikessa vaikuttamistyössä köyhyyttä käsitellään myös sukupuoli- ja ikänäkökulmista. **YK:n köyhyyden vastainen päivä ja Asunnottomien yö 17.10.** huomioidaan toiminnassa.

EU-tasolla seurataan muun muassa Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista, Euroopan tulevaisuudesta sekä EU:n rahoituskehiksestä ja tulevasta sosiaalirahastokaudesta käytävää keskustelua. Pyritään luomaan yhteyksiä Europarlamentin jäseniin. Tehdään yhdessä EAPN Euroopan kanssa vaikuttamistyötä EU2020-strategian arvioinnissa. Lisäksi jatketaan EU-ohjausjaksoon vaikuttamista yhteistyössä muun muassa SOSTEn ja muiden jäsenyhteisöjen kanssa. Vaikutetaan myös **YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden ja Agenda2030-toimintaohjelman** toimeenpanoon.

Verkoston sisällöllisen työskentelyn peruspilareina ovat **työryhmät**. Toimintavuonna jatkavat toimintaansa Lapsiperheköyhyys, Terveys ja köyhyys sekä Kansalaistoiminta-työryhmät. Työryhmätyöskentely mahdollistaa paneutumisen syvällisesti kuhunkin teema-alueeseen. Työryhmät toimivat itsenäisesti ja valmistelevat yhteiskunnallista vaikuttamista, joka kanavoidaan EAPN-Finin hallituksen kautta. Tarpeen mukaan voidaan perustaa lyhytaikaisia työryhmiä tietyn asian tai tapahtuman valmistelemiseksi.

- **Lapsiperheköyhyys -työryhmä** seuraa lapsiperheiden ja lasten köyhyytilannetta Suomessa ja luo synergiaa asian eteen jo työskentelevien kesken. Tavoitteena on saada lapsiperheköyhyyden näkökulma huomioiduksi laajasti monessa toiminnassa.
- **Terveys ja köyhyys -työryhmä** toimii pitkäaikaissairaiden ja vammaisten ihmisten sosiaaliturvan edunvalvojana. Työryhmä seuraa ajankohtaisia sosiaali- ja terveysturvan kysymyksiä heikoimmassa asemassa olevien kannalta ja tekee selvityksiä ja konkreettisia ehdotuksia toimenpiteistä ongelmien ratkaisemiseksi.
- **Kansalaistoimintaryhmä** kokoaa yhteen henkilöitä, joilla on tai on ollut kokemusta köyhyydestä tai pienillä tuloilla elämisestä. Ryhmä kokoaa edustajat ja työstää yhteisen viestin vietäväksi vuosittaiseen. Köyhyyttä kokeneiden eurooppalaiseen tapaamiseen Brysseliin.

3. KÖYHYTTÄ JA SYRJÄYTYMISTÄ KOKENEIDEN OSALLISUUDEN VAHVISTAMINEN

EAPN-Fin vaikuttaa siihen, että yhteiskunnallisessa päätöksenteossa päätösten vaikutuksia arvioidaan johdonmukaisesti kaikkein heikoimmassa ja huonoimmassa asemassa olevien ihmisryhmien kannalta. EAPN-Fin:in tavoitteena on **lisätä köyhyyttä ja syrjäytymistä kokeneiden kuulluksi tulemista ja osallisuutta poliittisessa päätöksenteossa**. Tätä varten pyritään edelleen vahvistamaan verkoston **Kansalaistoimintaryhmän** toimintaa sekä EAPN-Fin:in jäsenkuntaa siten, että kokemusasiantuntijuus saa nykyistä enemmän jalansijaa verkostossa. Köyhyyttä kokeneiden viesti on moniääninen ja tuo esiin tilannetta eri syistä köyhyyttä kokevien näkökulmasta. Aiheeseen liittyen tehdään yhteistyötä Kuka kuuntelee köyhää -verkoston kanssa.

EAPN-Fin vastaa **Suomen delegaation lähettämisestä Köyhyyttä kokeneiden eurooppalaiseen tapaamiseen**. Suomen PeP-koordinaattori osallistuu keväällä eurooppalaista tapaamista valmistelevaan tapaamiseen. Jatketaan mahdollisuuksien mukaan pohjoismaista yhteistyötä tapaamiseen valmistautumisessa.

Syksyllä 2019 pidetyn pilottitilaisuuden pohjalta toteutetaan **kansallinen köyhyyttä kokeneiden kuulemistapahtuma** yhdessä Kuka kuuntelee köyhää -verkoston kanssa. Tilaisuuteen kutsutaan Suomen hallituksen edustajat ja kansanedustajat keskustelemaan köyhyyttä kokeneiden ihmisten kanssa keinoista vähentää köyhyyttä. Kansallinen tapahtuma pyritään kytkemään EU-tason köyhyyttä kokeneiden tapaamiseen ja sen delegaatio voitaisiin valita jatkossa kansalliseen tapaamiseen osallistuneista.

EAPN-Fin jakaa vuosittain **Kunnioittavasti köyhyydestä -tunnustuksen**. Vuodesta 2016 myönnetty tunnustus annetaan journalisteille, jotka ovat tehneet juttuja kunnioittavasti sekä taloudellisia että sosiaalisia syitä analysoiden köyhyydestä ja köyhyyttä kokeneiden elämästä. Tunnustuksen saajat valitsee köyhyyttä kokeneista ihmisistä koostuva raati. Toiminnan kautta köyhyyttä kokeneet henkilöt pääsevät kertomaan näkemyksensä siitä, miten media kuvaa heidän todellisuuttaan. Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan EAPN:n ja sen Itävallan verkoston koordinoiman kansainvälisen levittämiprojektin tapaamiseen.

EAPN-Fin on yhtenä yhteistyökumppanina **Tackling Biases and Bubbles in Participation**, BIBU-tutkimushankkeessa 2017–2021, jonka toimintaa seurataan. Seurataan myös ASSIST-hanketta 2018-2020, jonka ohjausryhmässä EAPN-Finillä on paikka.

4. VERKOSTON DEMOKRATIAN, HALLINNON JA RESURSSIEN VAHVISTAMINEN

Verkostolla on **yleiskokouksen** valitsema **hallitus**, johon kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja 8–12 jäsentä. Hallitus kokoontuu toimintavuoden aikana 6–8 kertaa. Yleiskokous, jossa jokaisella jäsenyhteisöllä on yksi ääni, järjestetään loka–marraskuussa. Hallitus voi asettaa eri asioita hoitamaan työryhmiä. Hallituksen toimintaa kehitetään edelleen niin, että vastuut eri kokonaisuuksista jakautuvat entistä selkeämmin hallituksen eri jäsenten kesken.

Verkoston voimavaroina ovat jäsenet, niiden verkostoyhteistyöhön antama taloudellinen ja toiminnallinen panos sekä työskentely omien sidosryhmiensä ja köyhyyttä ja syrjäytymistä kokeneiden kanssa. Uusia jäseniä tavoitellaan liittymään verkostoon.

EAPN-Finin kotijärjestönä toimii SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, joka tarjoaa verkostolle osa-aikaisen sihteerin ja taloushallinnon palvelut. Vuoden aikana tutkitaan mahdollisuuksia saada lisää rahoitusta verkoston kasvavaa toimintaa varten.